

Inniluften ikki kannað aftur

Inniluften í sumrum skólum var so ring, at hon var til stóran ampa fyrri tey, sum vóru inni.

Karlitloft og hessianveggir eru millum orsakirnar til ringa innluft.

Vandin gerst storri, tá plátur detta undan loftinum sum her í Eysturskúlanum.

Eysturskúlin er nú umvældur fyrri fleiri milliónir krónur og fyrri fyrst hevur kommunan góðið alt. Men skjótt, kanska longu í vár, fæst greidda á, um studningur fæst frá landinum.

Gjordi tað nakran mun, at Landsskúlafyrisingin fyrri skjótt hálvum øðrum ári síðani skrivaði bý- og bygðaráðum og bað tey siggja til, tað gjordist liviligari í skúlunum og tað sum skjótast.

Ongi tøl eru, sum kunnu svara hesum spurningi. Og ongin veit, nær hesi tøl koma.

Ein kanning, Arbeids-efirlitið gjordi í 31 skúlum og á Landsskúlafyrisingini í 1985 og 1986, avdúkaði, at summa staðni var innluftin ov ring, ja beinleiðis til ampa og møgulega skaða fyrri næmingar, lærarar og starvsfólk.

Landsskúlafyrisingin tók hesi álvarslegu úrslit til eftirtektar og skrivaði tann 3. desember 1986 til bý- og bygðaráð í teimum kommunum, teir 31 skúlar eru.

Um sumu tíð varð hildin tíðindafundur um málið. Og har bleiv sagt, at um eitt ár skuldi nýggj kanning gerast fyrri á vita, um kravdu abøturnar høvdu givið úrslit — ella um tær yvirhevd vóru gjørdar.

Hetta árið er væl og virðiliga farið. Men enn er ongin kanning gjord. Og hon er heldur ikki fyrireikað.

Foreldur hóttu

Brævið, sum varð sent bý- og bygðaráðunum, kundi ikki misskiljast.

Ráðini, sum varða av teimum skólum, har innluftin ikki var nóg goð, fingi at vita, at tey høvdu skyldu til at fáa hetta í rætt lag sum skjótast. Tann ringa innluftin var bæði líkamligur og sálarligur ampi fyrri tey, sum noyddust at vera í henni. Og Landsskúlafyrisingin helt ikki, nøkur orsök var til at dylja, at foreldur hóttu við at taka børn síni úr skólum, har innluftin var ring.

Saman við brævinum fingi bý- og bygðaráðini kanningina hjá Arbeids-efirlitinum. Har kundu tey so hvørt í sinum lagi siggja, hvussu stóran var í teirra skúla. Og, um abøtur vóru neyðugar.

Petur Jacob Sigvardsen, deildarleiðari á Landsskúlafyrisingini, sum undirskrivaði brævið, sigur, at bý- og bygðaráðslimir gjørdur vart við seg og vildu frætta meira um, hvussu farast skuldi fram.

Hvør skal gjalda?

Men nú kom undan kavi ein spurningur, sum uttan

iva hevur tarnað abøtu- munum manga staðni: Hvør skal gjalda?

Vanligt er, at kommunurnar rinda 100% fyrri viðlíkahald í skúlunum. Men her var ikki talan um vanligt viðlíkahald. Her var í mongum førum talan um at taka niður nýtt og óslitið tilfar og seta upp annað, óskaðiligt ella munandi minni skaðiligt, í staðin. So var ikki talan um veruliga bygging?

Og skúlabygging verður fíggjað soleiðis, at kommunan rindar 50%, landið 30 og ríkið 20% (nú blokstudningurin er komin, er býtið millum kommunu og landið 50 og 50%).

Ein fundur varð hildin um hetta á Eysturskúlanum í Havn. Á hesum fundi var Jógvan Durhuus, landsstýrismaður í skulamálum. Og hann lovaði, at Landsstýrið skuldi taka upp spurningin og finna svar við honum.

Petur Jacob Sigvardsen segði í gjár, at hann hevur ikki høyrð um nakra loysn.

Svarið á veg

Men svarið er helst á veg. Inger Christiansen, fulltrúi hjá Jógvan Durhuus,

upplýsir, at í hesi vikuni hevur hon sent Landsskúlafyrisingini bræv, har hon biður um nýtt ummæli í hesum máli.

— Tá eg so havi fingið hetta ummælið, geri eg eitt tilmæli til Landsstýrið.

Tá Inger Christiansen tosar um eitt nýtt tilmæli, er tað tí, Landsskúlafyrisingin longu eina ferð hevur sagt sína meining. Hetta var í 1986, tá Tórshavnar býráð søkti um studning til tær umfangandi abøturnar í Eysturskúlanum. Tá spurdi Landsstýrið Landsskúlafyrisingina, sum svaraði, at tá talan er um vónaligt og skeivt tilfar, sum er brúkt, kann ikki bliva talan um nýbygging og tí heldur ikki um studning frá landi og ríki.

— Men hetta er so langt síðani og nú er stóran eisini ein onnur. Tí halda vit tað er rætt, at Landsskúlafyrisingin fær høvi til at viðgera málið av nýggjum út frá teimum samráðingum, Jógvan Durhuus hevur havt við kommunurnar.

hd

Føroya Banki 25 ár í Hvalvík

Í ár eru 25 ár liðin, síðan Føroya Banki, sum tann fyrsti peningastovnurin setti bankadeild á stovn í Sundalagnum. Í tí sambandi var opið hús í bankanum í Hvalvík 2. mai, har bókasavnið í Hvalvík fekk handaðan ein kekk uppá 25.000 kr.

Bókasavnið er bert eitt dømi um alt tað nýggja, sum er komið í tí ótrúligu menningi í Sundalagnum seinastu árin.

Í 1963 læt Føroya Banki, sum tann fyrsti peningastovnurin deild upp í Sundalagnum. Tá var opið tveir dagar um vikuna í tveir timar.

Ikki kann annað sigast enn at Sundalagið tá meira var at rokna sum ein forljónað út-oyggi, har fólkatalið heldur minkaði enn vaks.

Síðani er ein menning farin fram við Sundalagið, sum ikki er minni enn ótrúlig.

Brugvin og bergholið komu ávikavist í 1973 og 1976. Hetta gjordi at samferðslan norður- og suðurfeir, sum altíð hevði verið um Havnina, kom nú í stóran mun um Sundalagið.

Sundalagið sum fyrr livdi av landbúnaði og útroðri, gjordist nú miðdepilin fyrri einari idnaðarmenning, sum sjáldan fyrr var sædd í Føroyum.

Í dag eru ikki minni enn 18 alibruk, flakavirkir, rækjuvirkir, skeljavirkir, byggevirkir, og fleiri onnur. Meira enn 200 arbeids-

pláss eru komin.

Fólkið treivst nú, og fleiri tilflytarar komu, fólkatalið vaks, og liggja tað nú nógvar umsóknir til grundstykki hjá kommununum við Sundalagið.

Føroya Banki hevur alla tíðina fylgt við menningini, hann er vaksin við henni.

Í dag hevur Føroya Banki fyra deildir í Sundalagnum, og í teimum arbeiða nú sjei fólk. Deildin í Hvalvík er opin tveir dagar fyrrapart og triggjar seinnapart.

Deildin í Haldorsvík er opin triggjar dagar fyrrapart og tveir seinnapart. Deildirnar á Norðskála og á Eiði eru opnar fullan dag, tó er deildin á Eiði stongd hvønn dag millum eitt og tvey.

Føroya Banki takkar fyrri undirtøkuna vit hava fingið í Sundalagnum, og ynskir bókasavnum í Hvalvík til lukku við teimum 25.000 kr., vónandi verður tað ein fløvi, sum merkist.

Frá vinstru Johan E. Hansen, deildarleiðari, Niels Petersen, bókasavnið og Niclas Joensen deildarstjóri.